

soudního řízení se týkajících. O takovou lhůtu však v § 4 cit. opatření neběží. Ostatně, kdyby byl zákonodárce zamýšlel lhůtu § 4 cit. opatření posuzovati podle § 89 o soud. org., byl by zajisté přičinil tam příslušné ustanovení tak, jak se stalo v § 5 odst. 1 (druhá věta) cit. opatření. Na věci nemůže nic změnit ani ta okolnost, že dle udání navrhovatelky prohlásil pachtýř dne 1. listopadu 1920 před právním zástupcem propachtovatele, že zaplatí zvýšené pachtovné dle úpravy dotyčným opatřením, neboť tím nebylo vyhověno ustanovení § 4 cit. opatření.

Čís. 993.

Význam doložky »nezávazně« při smlouvě dodávací.

(Rozh. ze dne 29. března 1921, Rv I 798 20.)

Zástupce kupitelův H. jednal se žalovanou továrnou, jejíž ústředí bylo ve Vídni, o nákupu 4.000 židlí a sdělil žalující firmě (kupiteli), že »kup jest uzavřen a to pro případné zvýšení ceny ústředím nezávazně (freibleibend) — brzký poukaz proto velmi nutný«. Židle nebyly však žalovanou dodány a žalobkyně, utrpěvši škodu, ježto byla vázána dodati je dále, domáhala se náhrady škody. Procesní soud první stolice žalobu zamítl v podstatě z těchto důvodů: Jde tu o náhradní nárok ve smyslu čl. 355 obch. zák., proti němuž žalovaná namítá, že ku smlouvě vůbec nedošlo. V případě tomto nebyla umluvena cena zboží, jak vyplývá z dodatku »nezávazně«, jenž obsažen jest v H-ově telegramu. Nedostává se tu dohody s ústředím žalované firmy o kupní ceně, pročez nedošlo ke kupní smlouvě, ježto chybí podstatná náležitost její (§ 1053 obč. zák.). Právě tak bylo by tomu, kdyby se na věc patřilo s hlediska, že stanovení kupní ceny bylo přenecháno osobě třetí (§ 1056 obč. zák.). Co do působnosti doložky »nezávazně« (freibleibend) jest zcela lhostejno, zda předpoklad tento učiněn byl vůbec nebo jen pouze ohledně ceny. Rozhodným jest, že výhradou tou byla dotčena podstatná náležitost kupní smlouvy a že nelze smlouvu pokládati za uzavřenou, nebyla-li v naznačeném směru dodatečně schválena. O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil a uvedl v d u v o d e c h: Obchod mezi H-em a žalobcem uzavřen byl s doložkou »nezávazně«. Ať již H. jednal a uzavřel obchod s ředitelem žalované vlastním jménem aneb jako zástupce žalobcův, ať již H. prohlásil vůči žalobci, že koupě jest hotová, není vzhledem na shora uvedený dodatek — který nepřipouští jiného výkladu, pochyby, že i když mezi stranami bylo jednáno o ceně a došlo v tomto směru k dohodě, konečné a jediné směřovací ustanovení kupní ceny bylo učiněno závislým od vůle centrály. Z dopisu ze dne 15. října 1919 musil žalobce seznati, že sdělené jemu ceny, se kterými byl srozuměn, nebylo pokládati za pevný a nezměnitelný podklad, nehledíc k tomu, že byl H. výslovně na to upozorněn, že předepsání vyšší ceny — i když je nelze bezprostředně očekávat — přece není vyloučeno. Bylo tudíž věci žalobce, aby ohledně hotové kupní ceny dospěl k nějakému ujednání s centrálou žalované. Že by však žalobce byl jednal s centrálou o konečném ustanovení cen, ať prostřednictvím H-a, ať bezprostředně, a že by byl výši kupní ceny závazně ujednal, žalobce ani netvrdil, tím méně dokázal. Když tedy žalobce počítal s cenami, které mu H. sdělil a bez zřetele na centrálu poukázal u úvěrní banky cenu, dle toho vypočtenou,

žalované, tato však faktické kupní ceny vůbec nesdělila, nýbrž, odepřevši přijati poukázaného peníze, vůči žalobci nejen dala jasně na jevo, nýbrž i výslovně projevila, že neschvaluje jednání, konané mezi H-em a jejím technickým ředitelem a vůbec se nepustila do ustanovení kupní ceny, není zde nutně určitosti kupní ceny, a nedošlo proto ku platné kupní smlouvě.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D u v o d y:

Dovolání nelze odepřítí oprávnění. Oba nižší soudy vycházejí z právního názoru, že mezi stranami nedošlo ke kupní smlouvě, o niž žalobce svůj nárok opírá, poněvadž mezi stranami nedošlo k dohodě ohledně kupní ceny, tedy ohledně podstatné náležitosti smlouvy kupní. Nedostatek ujednání ohledně kupní ceny vyvozují obě nižší stolice ze znění telegramu a dopisu, z nichž plyne, že obchod mezi H-em a žalovaným byl uzavřen s doložkou: »wegen eventueller Preiserhöhung seitens der Zentrale freibleibend«. Než nelze sdíleti právního názoru nižších stolic ani právního výkladu, který uvedené doložce se dává. Dle tvrzení žaloby uzavřeli H. jako zástupce žalobcův s ředitelem L. jako zástupcem žalované firmy pevnou a určitou dohodu jak ohledně jakosti a množství zboží, tak i ohledně cen, jež zejména v dopisech ze dne 15. října 1919 a ze dne 16. října 1919, jež žalobcem byl zaslán žalované firmě, došly výslovné specifikace. Byla tedy cena koupených židlí přesně stanovena. Již znění dopisu ze dne 15. října 1919 poukazuje na to, jaký význam má míti uvedená doložka; vysvětluje z dopisu toho, že H. naléhá na brzké poukázání akreditivu z důvodu (wegen) možného zvýšení ceny centrálou. Tím jest řečeno, že ceny mezi H. a ředitelem L. pevně umluvené mohly po případě býti centrálou žalované firmy zvýšeny až do dojití akreditivu. Ke zvýšení cen centrálou nedošlo, zůstalo tedy při cenách mezi H-em a L-em dojednaných. Názor odvolacího soudu, že bylo věci žalobce, aby ohledně hotové kupní ceny přivedl k místu dohodu s centrálou, není správný, nemaje v uzavřené smlouvě opory, naopak bylo věci centrály, chtěla-li ceny zvýšiti, by tak určitým a jasným prohlášením učinila; to se však nestalo. Nelze proto mluvit o neurčitosti kupní ceny, a následkem toho také ne o nedostatku této podstatné náležitosti kupní smlouvy. Slovem »freibleibend« jest toliko nabízejícímu vyhraženo právo odstoupiti takovým způsobem, že toto ustoupení musí býti spolukontrahentu oznámeno ihned, jakmile dojde jeho vyrozumění o přijetí nabídky. Při nejmenším tedy v daném případě bylo zkoumati, zda se žalovaná firma zachovala dle toho, co právě uvedeno. Poněvadž prvý soud, vycházející z nesprávného právního názoru ohledně perfekce kupní smlouvy, neřešil otázku nedostatku aktivní legitimace, dále zda a pokud ředitel byl oprávněn uzavírat kupní smlouvu za žalovanou firmu, jakož i otázku tvrzené výhrady schváliti ujednání ohledně koupě, zůstalo řízení neúplné, a bylo proto vzhledem k ustanovení § 510 c. ř. s. uznati jak shora uvedeno.

Čís. 994.

Byla-li věc, daná v uschování, u schovatele ztracena, neplatí pro uplatnění náhradního nároku proti schovateli lhůta § 967 obč. zák., nýbrž delší lhůta § 1489 obč. zák.